

מבוי **שהוא גבוה** * שהניחו את הקורה למעלה מעשרים אמה. וקורה זו להחיר לטלטל לתוכה צאה דמדאורייתא איתסר הוצאת רה"ר בשצת. ומה היא רה"ר סרטיא ופלטיא גדולה כדאמנן צפרק יליאות השצת (שצת ד' א.) שדומין לדגלי מדצר דכל מיילי דשצת ממשכן גמרנין ועגלות של לויס ברוחצ י"ו אמה זולי כדאמנן צהורק גס ד' (ה) הלך לא הוי רה"ר צניר מ"ו אמה רוחצ ומפולש מצ' ראשין אצל מבוי קצר הוא ואינו רחצ י"ו אמה ואי נמי רחצ הוא אינו מפולש אלא ראשו אחד פתוח לרה"ר וראשו אחד סתום דאי הוה מפולש לא הוי משתרי צקוריה כדאמרנין גצמ"ט ויזין דלאו רה"ר הוא שרי לטלטולי ציה מן התורה צלי שום תיקון ורצנן גזור עליה משום דלתי לאחלופי צרה"ר ושריה צתקנתא דלמי או קורה דליהוי היכירא דלא לייתי למישרי רה"ר גמורה: **ימעט**. יספיל וטעמא מפרש גצמ"ט ע"צ[ב]: והרצח מעשר אמוס **ימעט**. דוהו שיעור רוחצ סתם פתחים וטפי מהכי לא מיקרו פתח אלא פרכא ואנן צעינן פתח וצריך לנעוץ קניס למעט רוחצ כניסתה ולהעמידה על עשר או על פחות: **לורה הפתח**. לחי מיקן ולחי מיקן וקורה (פ"א וקנה) על גציהן: **גב' דסני סקנתא**. דתני ימעט ולא תנא **פסול: סוכה**. דטעמא ידידה דאורייתא כדאמר' (הס"ט) מלמען ידעו דורותיכם': **פני פסול**. האשנן וכצר מימות משה נימנה מרה וי' וצאו חכמים לפרש לך שאס לא עשה כן פסולה שייך למימני צה לשון פסלות ואף על גב דמהניא צה תקנתא כל כמה דלא מתקן לה איקריא פסולה: **מבוי**. דכל עיקריה דרצנן הוא לא שייך למימר ציה לשון פסלות שהרי כאן התחילו להראותן עסקי מבוי ומורומיו ומאי פסול שייך למימר אכתי לא הויערך רצנן שיעוריה צהכי דלימני אס לא עשה כן פסול: **דאורייתא נמי פני סקנתא**. צעלמא צמילי אחריני: **דניפשי מיליה**. דקתני הס"ט ושאיין לה שלש דפנות ושאינה גבוהה עשרה ושתממה מרובה מזילתה: **פסיק וטני פסול**. דהשתא מצי כילי ומני להו כוליה כחדא דאי הוה תני תקנתא לא הוה מצי לערוביניהו ולמתניניהו דצשאין לה שלש דפנות צעי למימני יעשה לה דופן ובשאינה גבוהה צעי למימני יגציה ובשתממה מרובה מזילתה יוסף על סככה ואמר מר לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה (הפס"ט א.): **אהל מועד**. הוא ההיכל ששם היה נתון מוצח הוצב והשלחן והמנורה וצבולו כתיב(אהל מועד: **רצנן סברי**. קדושת אולם לאו כקדושת היכל וכל עבודות האמורות צהיכל אי הוה עזיד להו צאולם שלפניו לא מיתכשרי הלכך לא מיקרי אהל מועד ולא אשכחן קרא דליקרי לפתח דיליה פתח: **אל פתח אולם**. אלמא פיתחא אקרי: **הצית הפתוח לאולם**. והוא היכל: **והא כי כצית**. פתח אהל מועד צמשכן שהיה צמדצר כתיב ושם לא היה אולם ופתח היכל י' אמות הוא דגציה והקרישים לא היו אלא עשר אמות גוצה: **שלמים ששחטן**. שחרית קודם פתיחת דלתות ההיכל פסולין: **הא צמשכן כתיב**. ובצית עולמים מנא לן: **ונספי משגני צנוכס**.^ט וכשנאמר הספר צאהל מועד נאמר כדכתיב

^(א) בבבשה מצוי שהא

גבוה מעשרים כ"ל וציבת למעלה נמחק:

^(א) בבבשה מצוי שהא

גבוה מעשרים כ"ל וציבת למעלה נמחק:

^(א) בבבשה מצוי שהא

רש"י ד"ה מבוי שהניחו את הקורה למעלה אמה וכו' הרע"צ וצמחדין למשינות כתבני למנוח הא מוקנן לקמן דהלל מניי תנן ואי' אפרש לקורה להיות מנוח למעלה מן אלא דההלל צריך שלא הי' למעלה מכ' עוד כתבני לתמוה צנה דמתר רש"י צוה הדבור וכן הרע"צ ושוריה צתקנתא דלמי או קורה דליחו היכל. הא קי"ל דלמי העומד מאליו הוי למי דקי"ל למי משום מחליה: תוס' ד"ה שלמים וכו' וכתבני של שחר גבי וכו'. ע"י וצמח דף סא ע"א מוס' ד"ה קודם שיעמדו: **בא"ד פסולין** היינו מורבבנן. ע"י הריית דף ד ע"א כתיב ד"ה ספק משמטיכה וצמו' סס:

^(א) בבבשה מצוי שהא

מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט. תנא כיצד מבעטו נתן עליו קורה מעשרים אמה ולמטה. וכן הוה סוכה שריא גבוה מעשרים אמה פסולה. מ"ש גבי סוכה תני פסולה, מ"ש גבי מבוי תני תקנתא וכו', ופשוטה היא. אמר רב יהוד' אמר רב חכמים לא למדוה שער כי אמה כפתח הוא חשיב, אלא מפתחו של היכל, שריא גבוהו כי כדתנן במסכת מידות, פתחו של היכל גובהו כי ורחבו י' אמות. ור' יהוד' למד מן האולם דתנן ושל אולם גובהו מ' אמה ורחבו כ' אמה. ושניהם מקרא אחד דרשו ושחטו פתח אוהל מועד. רבנן סברי פתח אוהל מועד ההיכל הוא דאיקרי אהל מועד, והאי פתח, פתח ההיכל הוא, ור' יהוד' סבר קדושת אולם והיכל חדא מילתא היא וכוליה אהל מועד איקרי. ואע"ג דהאי קרא ושחטו פתח אהל מועד צמשכן כתיב וליאא התם אולם. אשכחן דמשכן איקרי מקדש, שנאמר ועשרו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ככל אשר אני מראה אותך את חביתו המשכן, ומקדש נמי איקרי משכן, דכתיב ונתתי משכני בתוכם.

מבוי **שהוא גבוה** * שהניחו את הקורה למעלה מעשרים אמה. וקורה זו להחיר לטלטל לתוכה צאה דמדאורייתא איתסר הוצאת רה"ר בשצת. ומה היא רה"ר סרטיא ופלטיא גדולה כדאמנן צפרק יליאות השצת (שצת ד' א.) שדומין לדגלי מדצר דכל מיילי דשצת ממשכן

גמרנין ועגלות של לויס ברוחצ י"ו אמה זולי כדאמנן צהורק גס ד' (ה) הלך לא הוי רה"ר צניר מ"ו אמה רוחצ ומפולש מצ' ראשין אצל מבוי קצר הוא ואינו רחצ י"ו אמה ואי נמי רחצ הוא אינו מפולש אלא ראשו אחד פתוח לרה"ר וראשו אחד סתום דאי הוה מפולש לא הוי משתרי צקוריה כדאמרנין גצמ"ט ויזין דלאו רה"ר הוא שרי לטלטולי ציה מן התורה צלי שום תיקון ורצנן גזור עליה משום דלתי לאחלופי צרה"ר ושריה צתקנתא דלמי או קורה דליהוי היכירא דלא לייתי למישרי רה"ר גמורה: **ימעט**. יספיל וטעמא מפרש גצמ"ט ע"צ[ב]: והרצח מעשר אמוס **ימעט**. דוהו שיעור רוחצ סתם פתחים וטפי מהכי לא מיקרו פתח אלא פרכא ואנן צעינן פתח וצריך לנעוץ קניס למעט רוחצ כניסתה ולהעמידה על עשר או על פחות: **לורה הפתח**. לחי מיקן ולחי מיקן וקורה (פ"א וקנה) על גציהן: **גב' דסני סקנתא**. דתני ימעט ולא תנא **פסול: סוכה**. דטעמא ידידה דאורייתא כדאמר' (הס"ט) מלמען ידעו דורותיכם': **פני פסול**. האשנן וכצר מימות משה נימנה מרה וי' וצאו חכמים לפרש לך שאס לא עשה כן פסולה שייך למימני צה לשון פסלות ואף על גב דמהניא צה תקנתא כל כמה דלא מתקן לה איקריא פסולה: **מבוי**. דכל עיקריה דרצנן הוא לא שייך למימר ציה לשון פסלות שהרי כאן התחילו להראותן עסקי מבוי ומורומיו ומאי פסול שייך למימר אכתי לא הויערך רצנן שיעוריה צהכי דלימני אס לא עשה כן פסול: **דאורייתא נמי פני סקנתא**. צעלמא צמילי אחריני: **דניפשי מיליה**. דקתני הס"ט ושאיין לה שלש דפנות ושאינה גבוהה עשרה ושתממה מרובה מזילתה: **פסיק וטני פסול**. דהשתא מצי כילי ומני להו כוליה כחדא דאי הוה תני תקנתא לא הוה מצי לערוביניהו ולמתניניהו דצשאין לה שלש דפנות צעי למימני יעשה לה דופן ובשאינה גבוהה צעי למימני יגציה ובשתממה מרובה מזילתה יוסף על סככה ואמר מר לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה (הפס"ט א.): **אהל מועד**. הוא ההיכל ששם היה נתון מוצח הוצב והשלחן והמנורה וצבולו כתיב(אהל מועד: **רצנן סברי**. קדושת אולם לאו כקדושת היכל וכל עבודות האמורות צהיכל אי הוה עזיד להו צאולם שלפניו לא מיתכשרי הלכך לא מיקרי אהל מועד ולא אשכחן קרא דליקרי לפתח דיליה פתח: **אל פתח אולם**. אלמא פיתחא אקרי: **הצית הפתוח לאולם**. והוא היכל: **והא כי כצית**. פתח אהל מועד צמשכן שהיה צמדצר כתיב ושם לא היה אולם ופתח היכל י' אמות הוא דגציה והקרישים לא היו אלא עשר אמות גוצה: **שלמים ששחטן**. שחרית קודם פתיחת דלתות ההיכל פסולין: **הא צמשכן כתיב**. ובצית עולמים מנא לן: **ונספי משגני צנוכס**.^ט וכשנאמר הספר צאהל מועד נאמר כדכתיב

^(א) בבבשה מצוי שהא גבוה מעשרים אמה ימעט. תנא כיצד מבעטו נתן עליו קורה מעשרים אמה ולמטה. וכן הוה סוכה שריא גבוה מעשרים אמה פסולה. מ"ש גבי סוכה תני פסולה, מ"ש גבי מבוי תני תקנתא וכו', ופשוטה היא. אמר רב יהוד' אמר רב חכמים לא למדוה שער כי אמה כפתח הוא חשיב, אלא מפתחו של היכל, שריא גבוהו כי כדתנן במסכת מידות, פתחו של היכל גובהו כי ורחבו י' אמות. ור' יהוד' למד מן האולם דתנן ושל אולם גובהו מ' אמה ורחבו כ' אמה. ושניהם מקרא אחד דרשו ושחטו פתח אוהל מועד. רבנן סברי פתח אוהל מועד ההיכל הוא דאיקרי אהל מועד, והאי פתח, פתח ההיכל הוא, ור' יהוד' סבר קדושת אולם והיכל חדא מילתא היא וכוליה אהל מועד איקרי. ואע"ג דהאי קרא ושחטו פתח אהל מועד צמשכן כתיב וליאא התם אולם. אשכחן דמשכן איקרי מקדש, שנאמר ועשרו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ככל אשר אני מראה אותך את חביתו המשכן, ומקדש נמי איקרי משכן, דכתיב ונתתי משכני בתוכם.

תמיד של שחר ואמרנין ^ט העולה עולה ראשונה * דתמיד של שחר נמי צעי פתיחת דלתות ההיכל כדתנן ^ט צתמיד נשחט (פסחים ד' נא): לא היה תמיד נשחט עד שהיה שומע קול שער שנפתח וי"ל דקרא דהעולה דווקא צהקטרה איירי ולא צשחיטה אי נמי למצוה ולא לעבד כדאמר צהדיא צהתכלת (מנחות ד' מט). והא דתניא צתוספתא ^ט כל הזבחים שהקדימן לתמיד של שחר או עיבדן אחר תמיד של צין הערבים * פסולין היינו מדרבנן אי נמי הכא אילנריך כשנפתחו וחזרו ונגעלו י': **צין** מקרא זה כצר הוקם המשכן שהרי צתורת כהנים נכתב וכל אותו ההוא

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

ב. מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט.

מבוי **שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט**. הקשה מהר"י מאורליני^ט דהוה ליה לאשמועינן הכשר מצוי צרישא שהוא צלמי וקורה ואס הניח למעלה מעשרים ימעט ומירך דתנא ניחא ליה להתחיל צהאי לישאנא כמו שמתחלת מתנייתין דסוכה ולהכי פריך ספיר טפי צגמרא מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה: **סוכה דאורייתא תני פסולא**. פרש"י דשייך למימני צה לשון פסול הואיל ומימות משה ניתנה מזה וז' ^ט [אף על גב דצדאורייתא שייך נמי תקנתאן] ולישאנא דאיצעות אימא צדאורייתא נמי תני תקנתא לא אחי ספיר לפירושו כי גס ללשון ראשון תני צדאורייתא תקנתא ולא קאמר אלא דשייך למתני צה לשון פסולה לכך נראה לפרש סוכה דאורייתא תני פסולה דלשון ימעט משמע חומרא צעלמא ואחי למיטעי ולומר דדווקא לכתלה אצל צדיעבד ספיר דמי אצל צמצוי דרצנן אין לחוש והא דאמרנין צפ' צמה מדליקין (שצת ד' צב). נר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמצוי ואע"ג דנר חנוכה הוי דרצנן נקט פסולה אגב סוכה צתמריה אי"נ התם לא מצ' למימני ימעט דהוה משמע כמו שהיא דולקת ימעט וזה אינו דאפילו למ"ד הנחה עושה מצוה צריך לכבותה ולהדליקה שלא יאמר הוואה לצרכו הוא דאלנקה כדאמרנין התם גבי הדליקה מצפנים והנימנה מצחון: **דכתיב א' פתח אוילם** הבית. זה הפסוק אינו צזוס מקום ואורי"י דמצינו דכתיב (יחזקאל מ) אולם הבית וצברא אחרינא (סס מו) כתיב פתח הבית והוי כאלו נכתב צהדיא צחד קרא פתח אולם הבית וקאמרי רצנן אי כצז פתח אולם כדקאמרת פי' שלא היה כתוב צזוס מקום אולם הבית:

אשכחן **משכן דאיקרי מקדש**. ונפקא מינה שחיטת דומה את השצת ושלא יכנס אלס סס צאצק שעל רגליו משמע דמשכן ומקדש גמרנין מהדדי וכן צפ"ק דחולין (ד' כד). גבי מומינן שפסולין צכהנים ולויס צשנים דקאמר יוכל אף צשילה וצינת עולמים כן וקשה דצפ"צ דצצועות (ד' טו): מנריך תרי קראי דקאמר דלכתוב צדי ואדרי מקדש וכו' וכן צסוטה (ד' טז). וצינאמ (ד' מד). וצכמה דוכתי ומירך רה"ר נתנאל דהכא לא צריך קרא דעיקר דרשה אינה אלא על המקדש דצמשכן לא היו דלתות וההיא דחולין סצברא הוא אס לא היה הפסוק שיפסלו אף צשילה הואיל ואינו תלוי בקדושת המשכן: **שלמים** ששחטן קודם פתיחת דלתות ההיב^ט פסולין. ואס תאמר מיפוק ליה דנשחטו קודם תמיד של שחר ואמרנין ^ט העולה עולה ראשונה * דתמיד של שחר נמי צעי פתיחת דלתות ההיכל כדתנן ^ט צתמיד נשחט (פסחים ד' נא): לא היה תמיד נשחט עד שהיה שומע קול שער שנפתח וי"ל דקרא דהעולה דווקא צהקטרה איירי ולא צשחיטה אי נמי למצוה ולא לעבד כדאמר צהדיא צהתכלת (מנחות ד' מט). והא דתניא צתוספתא ^ט כל הזבחים שהקדימן לתמיד של שחר או עיבדן אחר תמיד של צין הערבים * פסולין היינו מדרבנן אי נמי הכא אילנריך כשנפתחו וחזרו ונגעלו י': **צין** מקרא זה כצר הוקם המשכן שהרי צתורת כהנים נכתב וכל אותו ההוא

מבוי שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה. מבוי שהוא סתום משלש צדדיו ושלאו פתוח להי"ר ומצירות פתוחות לו ויוצאות וצאות להי"ר, הרי הוא רשות היחיד לצני שהמצירות כל אחת מהם להוציא מוצאותו לרשות חצירו צלל עירוב, שהמצירות כל אחת מהם לעצמה והמציר רשות לצון כל המצירות צפת בי צין ולהצית השומץ צחתת לו והמצירות, ולפי שאין לו מחילה דכעית וקריב הוא להיות דומה להי"ר, ואסרי צראשו הסמות להי"ר, או למי וקוף או קורה מוטל לכותל, ואס גצוה הקורה מעשרים אמה, ימעט. יספיל (סוכה ב.). צומן שפתוחין. לשון פתח אפי' אלא ההלל, והסמות והטעל קרי דלת (ובחים נח). ונתתי משכני בתוכם. כל היתון צתוכסם קרי משכן (שבוועת טז).

מבוי דרבנן תאני תקנתא. כפר' ערשין אמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שתיקן שלמה עירובין וידיים יצתה בת קול ואמרה לו בני אם חכם לבך, ודע כי כל דבר שאינו כתוב בקראי ואע"פ שהוא מתקנת נביאים, דרבנן מיתקרי, כי מפי השמועה שלחן קיבלננו. ועירובין דרבנן לפי שאינם כתובים

א א מיי פ"יו מהלכות שבת הלכה י' סמג עשין דרבנן א טוש"ע א"ח סי' שסג סעיף כו:
ב ב מיי פ"ד מהלכות סוכה הלכה א סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי' תלב סעיף א:
ג ג מיי פ"ד מהלכות בית הבחירה הלכה ז סמג עשין קסג:
ד ד מיי שס הלכה ח:
ה ה מיי פ"ה מהל' מעשה הקרינות הל' ה סמג עשין קסג:

^(א) בבבשה מצוי שהא

תורה אור השלם
1. וצמח ד"ד על ראש קרבנו ושחטו פתח אוהל מועד וצורק בני אהרן והצניג את הדם על הזבוחם סביב:

ויקרא ג ב
2. ויבאני אל אלקם הבית וקמד אל אלק חמש אמות מפה וחמש אמות מפה ורחב הועשר שלש אמות מפה ושלש אמות מפה: יחזקאל מ מה ויבשני אל פתח הבית ויהיה מים יצאים מתחת פתחן הבית קרימה כי פני הבית קרים ויהם ירדים מתחת מבקף הבית ויקניית מנגב למקובת: יחזקאל מ א
3. ונתתי משכני בתוכם ואל תגעל נפשי אהבכם:

ויקרא כו א
4. ונסעו ויהקריבו נשאי המקדש ויקמוצו את המשכן עד אבנם: במדבר י כא

^(א) בבבשה מצוי שהא

מוסף רש"י

מבוי שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה. מבוי שהוא סתום משלש צדדיו ושלאו פתוח להי"ר ומצירות פתוחות לו ויוצאות וצאות להי"ר, הרי הוא רשות היחיד לצני שהמצירות כל אחת מהם להוציא מוצאותו לרשות חצירו צלל עירוב, שהמצירות כל אחת מהם לעצמה והמציר רשות לצון כל המצירות צפת בי צין ולהצית השומץ צחתת לו והמצירות, ולפי שאין לו מחילה דכעית וקריב הוא להיות דומה להי"ר, ואסרי צראשו הסמות להי"ר, או למי וקוף או קורה מוטל לכותל, ואס גצוה הקורה מעשרים אמה, ימעט. יספיל (סוכה ב.). צומן שפתוחין. לשון פתח אפי' אלא ההלל, והסמות והטעל קרי דלת (ובחים נח). ונתתי משכני בתוכם. כל היתון צתוכסם קרי משכן (שבוועת טז).

^(א) בבבשה מצוי שהא

רב ניסים גאון

מבוי דרבנן תאני תקנתא. כפר' ערשין אמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שתיקן שלמה עירובין וידיים יצתה בת קול ואמרה לו בני אם חכם לבך, ודע כי כל דבר שאינו כתוב בקראי ואע"פ שהוא מתקנת נביאים, דרבנן מיתקרי, כי מפי השמועה שלחן קיבלננו. ועירובין דרבנן לפי שאינם כתובים

דכתיב ונתתי משכני בתוכם. ארון נמי אקרי מקדש שנאמר ונסעו ויהקריבו נשאי המקדש.